KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

URHO KIERIMO
Vastaava päätoimittaja
Turku, puh 11 490

RURIK PITKÄNEN
Toimitussihteeri
Liisankatu 27, E 10 - Puh. 38 154

N:o 11
Marraskuu

Postisiirtotili N:o 6825
Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 30 markkaa vuodelta

48. vuosikerta 1943

Minkä taakseen panee, sen edestään löytää

J. K. Palomaan kirjoitus lehtemme viime numerossa on aivan paikallaan. Kun kerran kansakouluissa kuuleville lapsille annetaan säästökirjat, niin mikä sitä estää kuuromykkäinkouluissa noudattamasta samaa menetelmää. Sillä sanoohan vanha suomalainen sananlaskukin sitä, mikä otsikkona on: Minkä taakseen panee, sen edestään löytää. Tämä nyt koskien esimerkiksi säästöön vietyjä rahoja. Kun muutaman vuoden viet rahaa pankkiin, löydät sen edestäsi taas, t. s. huomaat eräänä kauniina päivänä itselläsi olevan sievän summan koossa. Toinen suomalainen sananlasku sanoo: Ei se mies ole, joka rahan saa vaan se, joka rahan pitää. Kolmas taas neuvoo: Joka säästää saadessaan, sillä on aina tarvitessaan.

Lukiessamme suurten miesten elämäkertoja huomaamme heidän osanneen panna arvoa rahalle. Benjamin Franklin esimerkiksi vertasi aikaa rahaan. Eräs mies tuli ostamaan häneltä kirjaa. Franklin sanoi sen maksavan puoli dollaria. Mies viivytteli, katseli ja käänteli, kysyi taas hintaa. Dollari, sanoi Franklin. Mies yhä viivyttelee, kysyy taas hintaa. Puolitoista dollaria, sanoo nyt Franklin. Mitä, huutaa mies, tämähän on kiskomista. Ei, selittää Franklin, mutta aikani on kallista. Hän arvioi miehen viivytellessä hukkaan menneen ajan rahana. Olemme kai kaikki kuulleet maailman rikkaimmasta miehestä, John D. Rockefelleristä. Tämä oli aina äärimmäisen säästäväinen, melkein saita. Samoin autokuningas Henry Ford, joka sanoo, ettei mitään voida panna hukkaan. Pennin säästö siellä täällä, sanoo hän, tekee vuoden mittaan suuria summia. Tässä on paikallaan suomalainen sananparsi: Pennissä on markan alku.

Jos ei muuten tule säästetyksi, niin esimerkiksi henkivakuutus on eräs säästämismuoto. Sillä siinä ovat maksut pakollisia. Jos ei tulekaan hyvistä päätöksistä huolimatta pankkiin viedyksi rahaa säästöön, niin henkivakuutusmaksut on aina säännöllisesti ajallaan maksettavat. Henkivakuutus otetaan määräajaksi, esimerkiksi niin, että se maksetaan takaisin ollessasi vaikkapa viisikymmentävuotias. Jos taas ennen sitä kuolet, maksetaan summa omaisillesi, vaimollesi, lapsillesi t. m. s. Henkivakuutusta ottaessa on kuitenkin katsottava, että maksut ovat sopivia, niin että ne voi varmasti suorittaa aikanaan. Ei pidä sitoutua liian isoihin maksuihin. Ny-

kyään on monenlaisia vakuutuksia, esimerkiksi tavalliseen henkivakuutukseen liittyvä pieni lisävakuutus, joka maksaa vain muutaman markan vuodessa lisää. Jos esimerkiksi olet perheenisä ja otat lapsillesi henkivakuutuksen hänen tulevaisuuttaan ajatellen, hän saa sen esim. kaksikymmenvuotiaana, jolloin voi tarvita sitä ammattikoulutukseensa t. m. s., ja jos kuolet ennen aikaasi, niin tämä pieni lisävakuutus tekee sen, ettei henkivakuutus mene hukkaan, vaan pysyy aina siksi, jolloin lapsi tulee esim. 18 vuotiaaksi. Silloin hän kyllä varmasti itse pystyy maksamaan vakuutusmaksunsa ja saa aikanaan sievän rahasumman. Joka paikassa on henkivakuutusasiamiehiä, jotka mielellään antavat tarkempia tietoja vakuutuksista. Henkivakuutuksesta on se etu, että äkillisissä kuolemantapauksissa saavat jälkeenjääneet rahasumman turvakseen ja vaikka se summa olisi pienempikin, niin joka tapauksessa se auttaa perhettä selviytymään vaikeimman ajan yli, minkä aina esim. perheenhuoltajan kuolema tuo mukanaan.

Kuuromykillä on myöskin omissa yhdistyksissään hautaus-, työttömyys- ja sairausapukassoja. Esimerkiksi Kuopion Kuurom. Yhdistyksen jäsenillä on sellainen. Itse kuulun siihen ja täytyy tunnustaa, että siitä on ollut apua. Kuuromykät yleensä kiinnittävät liian vähän huomiota säästämiseen, pitävät sitä jopa naurettavanakin eräissä tapauksissa. Se, joka säästää, saa helposti saiturin nimen, hän rakastaa rahaa j. n. e. Tämä on hyvinkin suurelta osaltaan ymmärtämättömyydestä johtuvaa puhetta. Sillä jokainenhan meistä toki sen verran ymmärtää, että rahaa aina tarvitaan. Silloin on hyvä, että sitä on säästettynä, eikä tarvitse mennä kenenkään luo kerjäämään rahaa velaksi. Säästäminen rahan itsensä vuoksi, siis pelkästään rahan rakkaudesta, on pahasta. Mutta jos säästetään silmälläpitäen jotakin tulevaisuudessa saatavaa hyötyä, esimerkiksi omaa taloa, vanhuudenpäiviä tai muuta, niin on säästämisellä tarkoituksensa. Ajattelet, hyvä lukija, ettet voi saada sitä tahi sitä, koska sinulla ei ole siihen varaa. Mutta jos sinulla on jokin pieni mieliteko, vaikkapa esimerkiksi haluat ostaa uuden polkupyörän, puhuakseni nyt näin pienillä esimerkeillä, niin huomaat, että kun koetat säästää edes hiukan, on sinulla pian se parituhatta koossa, mikä polkupyörään tarvitaan. Tai sitten olet nuori tyttö ja haaveilet vaikkapa uudesta turkista. Säästät ja säästät ja ihmettä, sinulla on tosiaankin rahaa ostaa tuo kaipaamasi turkki. Tai kolmas esimerkki. Olet vasta naimisiin mennyt, teitä on kaksi nuorta onnellista ihmistä. Otaksun ainakin niin. Teillä on pikkuinen koti, josta kuitenkin puuttuu yhtä ja toista. No niin, päätätte hankkia sinne jotakin vähän parempaa esimerkiksi nyt kaksi ihanaa laiskanlinnaa tai pehmustettua nojatuolia sekä kattolampun ja maton. Ei, raha ei siihen riitä. Säästätte kuitenkin itsepintaisesti, mutta varmasti vähän kerrallaan. Ja ennenpitkää teillä ovat nuo ihanat nojatuolit, kaunis matto lattialla ja kattolamppu. Istutte omassa kodissanne ja olette tyytyväisiä. Omilla rahoillanne olette kaiken ostaneet, ette ole keneltäkään tarvinneet velkaa pyytää. Eikö se olisi hauskaa?

Toinen asia on, jos tulee sairaus vieraaksesi. Et voi käydä työssä, et saa enää palkkaa. Mitä teet? Pyydät tietysti velkaa ystäviltäsi. Se ei ole hauskaa. Sinulla on ehkä ollut hyväkin palkka. Mihin se kaikki onkaan mennyt. Ystävät pääsevät puhumaan sinusta pahaa. Sekin oli niin tuhlari, vaikka oli hyvässä paikassa ja nyt se tahtoo velkaa he sanovat sinusta. Terveeksi tultuasi on sinun maksettava velkoja takaisin. Eikö olisi ollut paljon mukavampi, että sinulla olisi ollut hiukan rahaa pankissa, etkä olisi tarvinnut velkaa pyytää?

Ymmärtäväinen lukija kyllä käsittää, mihin tällä kirjoituksella tähtään. Nyt on rahaa runsaasti liikkeellä. Olemme niin sanoaksemme aallon harjalla. Mutta joudumme vielä aallon pohjallekin, kun huonot ajat tulevat. Ja ne tulevat kyllä jokseenkin varmasti, sillä maailma on nyt kerta kaikkiaan sellainen. Siksi olkoon meidän kuurojen tunnuslause, niinkuin kuulevienkin — olemmehan lehdistä lukeneet, miten nykyään raha virtaa pankkeihin — säästäväisyys. Sillä on ihan eri asia säästää »kirstun pohjalle» tai vaikkapa vanhaan sukanvarteen, kuin viedä rahat pankkiin, missä ne kasvavat korkoa korolle.

Mila.

HANNA ELIASSONIN MUISTOLLE

(o. s. Santala)

Poissa olet nyt Hanna herttainen, paikkasi on tyhjä kodissasi, missä miehesi yksinäisenä on jäänyt katkerasti suremaan, myös sisaruksesi Väinö, Lempi ja Aini ja veljesi vaimo Saima y.m. sukulaiset. Olit ollut niin herttainen ja ahkera, aina teit työsi hyvin ja pieni, uusi kotisi oli aina puhdas ja suloinen, joten siellä viihtyi hyvin, mutta nyt kaikki kodin onni on poissa, niin kolkkoa ja tyhjää on kun sinä Hanna, nuori kodin haltija, olet nyt ikuisesti poissa joten kaihomielin jäämme sinua muistelemaan. Minä muistan vielä elävästi, kun noin 20 vuotta takaperin olit minua Kristiinan asemalla vastassa, kun tulin

PIENTÄ PUHETTA

Usein tässäkin lehdessä kuuromykät valittelevat toistensa suurta juoruamishalua ja etsitään syitä ja annetaan neuvoja juoruamista vastaan. Mitäs, jos me kuuromykät ihan jokainen näin uuden vuoden kynnyksellä tekisimme omissa sydämissämme oikein suursiivouksen ja poistaisimme sieltä kaikki rumat ajatukset, sillä omista sydämistämmehän kaikki rumat puheetkin tulevat: »sydämen kyllyydestä suu puhuu». Ihmisen, jonka sydämessä vallitsevat rumat, likaiset ajatukset, hänen puheensakin ovat tietysti sen mukaisia. Sanoohan raamattukin: »sydämestä lähtevät pahat ajatukset, murhat, aviorikokset, haureudet, varkaudet, väärät todistukset, jumalanpikkaamiset». Niin, kaikki paha, nämä kuuromykkienkin keskuudessa lisääntyneet aviorikoksetkin ovat lähtöisin heidän omista sydämistään, kun ensin sydämessä ihannoidaan, jopa suorastaan himoitaan jotain toista ja nämä ajatukset sitten muuttuvat itse teoiksi. Eikähän puhdassydämisellä ihmisellä ole halua parjata lähimmäisiään ja »kantaa lokaa ympäri», kuten juoruamista nimitetään, vaan hän haluaa pysyä erillään sellaisesta. Monet kuuluisat, suuret henkilöt antavat usein nuorille tämän neuvon: »rukoile Jumalalta puhdasta mieltä ja suuria ajatuksia». He varmaan, paremmin kuin muut tietävät, miten likaiset, alhaiset ajatukset madaltavat ja tekevät ihmiset typeriksi ja haluavat varoittaa nuoria sellaisista.

Monet kuuromykätkin haluavat käydä sivistyneistä. He tahtovat olla kohteliaita, osaavat sanoa »olkaa hyvä», »anteeksi» j. n. e. aina sopivissa tilanteissa ja ovat kenties tyytyväisiä itseensä. Mutta tarkka ihminen näkee, omaavatko he todellisen sydämen sivistyksen, vai, onko heidän käytöksensä vain ulkonaista teeskentelyä. Ja vaikka ihmiset antavatkin suuren arvon ulkonaiselle käytökselle, niin Jumala näkee meissä kuitenkin syvemmälle, sanoohan raamattukin: »Ihminen näkee mitä silmäin edessä on, mutta Herra katsoo sydämeen». Puhtaan, nöyrän, vilpittömän sydämen Jumala arvioi muita korkeammalle ja sellaiselle ihmiselle on Hän armollinen: »Autuas se ihminen, jolle Herra ei lue hänen rikkomuksiansa, jonka hengessä ei ole vilppiä», näin sanoo raamattu tästä. Puhdassydämiset ihmiset saavat nauttia aina iloa ja rauhaa mikä tulee heidän hyvästä omastatunnostaan. Eräs entisajan hurskas mies onkin sanonut: »Jos missään on todellista iloa, on sitä vain puhdassydämisellä ja jos missään on vaivaa, on sitä vain pahassa omassatunnossa».

Niinpä pyytäkäämme mekin Jumalalta puhdasta sydäntä, että voisimme olla panettelematta toisiamme ja voisimme elää puhtaasti tämän lyhyen elämämme. Rukoilkaamme kuningas Daavidin lailla: »Jumala, luo minuun puhdas sydän ja uudista minuun uusi, vakaa henki». Puhdassydämisille ihmisille kuuluu raamatun ihana lupaus: »Autuaat ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan». Rakkaat kuuromykät! Emmekö mekin haluaisi tämän vajavaisen, puutteellisen elämämme jälkeen päästä kerran näkemään Hänet, joka on täydellinen pyhyys ja vanhurskaus?

Eva Suhonen.

HANNA ELIASSON

Lapualta tähän taloon sinun syntymäkotiisi emännäksi, olit silloin niin nuori vielä ja kaunis kihara tukkasi hulmusi hartioillasi, voi kuinka iloisesti otit minut vastaan ja lähdimme yhdessä Merikarvialle ja veljesi Nikolaivainaja vei tavarani hevosella. —

Oli outoa tänä syksynä kun, olit kovin ahkerasti kaivanut omia ja myös toisten ihmisten ja minunkin perunoitani, viimeksi kun yhdessä oltiin Lempin ja Ainin kanssa kylmänä ja kosteana päivänä erään talon perunamaalla, niin sitten sinä sairastuit ankaraan ja hivuttavaan keuhkokuumeeseen jota kärsivällisesti ja hiljaa kestit 4 päivää, sitten sairaalassa nukahdit ikuiseen uneen. Ennen kuolemaasi olisit mennyt miehesi kanssa Vaasaan k. m. juhlille ja tapaamaan siellä parasta ystävääsi Helmi Hakkoa, joka kutsui sinua sinne, mutta Jumala kutsui sinut parempaan kotiin, ikuiseen kotiin. Helmi H. sai sitten hautajaiskutsusi vaan. Sinun hautakumpusi Merikarvian hautausmaalla peittyi suureksi kukkamereksi, jonka alla lepäät rauhassa ikuista untasi.

Oi lepää nyt Hanna rauhassa!
Kunnes viime päivän koitto sulle sarastaa.
Jäähyväisterveisin veljesi vaimo

Saima Santala.
o. s. Luhta.

TEEN JA PORSLIININ RUNOUTTA:

porsliini kodin kulttuurin kuvastin.

Nautintoaineistamme on teellä ellei vanhin niin vanhimpiin kuuluva käyttöhistoria. Jo vuonna 519 e. Kr. saapui Kiinaan eräs intialainen ruhtinaserakko nimeltä Darma, joka keksi teelehtien virkistävän ja hyvän maun. Paastoista ja valvonnasta väsynyt pyhimys virkistyi juomasta niin, että heti tutustutti oppilaansakin tähän taikayrttiin. Ja näin alkoi teen, »jumalten juoman», voittokulku yli maapallon. Kultaisesta nektarista on tullut monen suurvallan kansallisjuoma — Kiinan, Japanin, Englannin ja Venäjän.

Japanissa on teekulttuuri kehittynyt aivan äärimmilleen. Se sai alkunsa jo noina tarunomaisina aikoina, jolloin d a i m i o n taistelivat keskenään. Nykyään teenjuontitapoja opetetaan jo japanilaisissa kouluissakin eikä vain niissä laitoksissa, joissa pikku geishat saavat kasvatuksensa.

Kun 1700-luvulla tee alkoi voittokulkunsa Euroopassa, niin se saavutti lukemattomia ystäviä niin hoveissa, salongeissa kuin porvariskodeissakin. Monen huomattavan lähetystön teekutsut ovat tänäkin päivänä tilaisuuksia, jotka huomattavien henkilöiden läsnäollessa muodostuvat juhlahetkiksi. Helsinkiläisissäkin vieraskutsuissa on »kello viiden tee» tullut yhä enemmän muotiin. Arvokkaimpina meikäläisistä teekutsuista on kuitenkin Tasavallan presidentin toimeenpanemat, joissa tavataan korkeimpia upseereita, diplomaattikuntaa, tieteen ja taiteen edustajia, höyryävän teen ääressä.

»Jumalten juoman» saavuttama suosio kuvastuu taiteellisella tavalla myöskin porsliinikalustoissa. Niiden koristelusta on tullut vuosisatojen kuluessa monen taiteilijan elämäntehtävä. Mutta siirtykäämme suoraan porsliiniin.

Jo v. 583 j. Kr. oli Kiinassa porsliinitehdas. Italialainen tutkimusmatkailija Marco Polo t o i noin vuonna 1300 ensimmäiset tiedot porsliinista Eurooppaan. Mutta vasta berliniläinen Johan Böttger (1682—1719) pääsi sattumalta perille porsliinin valmistuksen salaisuudesta. Hän työskenteli Puolan kuninkaan August Väkevän kullanvalmistuspajassa, turhaan yrittäen valmistaa kallista keltaista metallia herralleen. Eräänä aamuna sitten Böttger päätään puistellessaan alkoi ihmetellä peruukkinsa painoa. Ja tosiaankin; siihen ripotettu jauhe ei ollutkaan vehnäjauhoa, jota tavallisesti käytettiin, vaan... Niin, se oli erään sepän löytämää porsliinisavea, kaoliinia. Böttger alkoi kokeilla tällä uudella raaka-aineella ja pian hän saikin valmistetuksi valkoisia, sieviä porsliiniastioita. Hänelle valmistettiin nyt tehdas, jota vartioitiin öin päivin. Porsliinin valmistus näet käsitettiin valtiosalaisuuden arvoiseksi. Eräs työläinen pääsi kuitenkin kertoilemaan asiasta vieraille, ja pian kohosi porsliinitehtaita ympäri Eurooppaa tuhkatiheään. Tällä hetkellä on esimerkiksi Englannnissa puolisen tuhatta porsliini- ja fajanssitehdasta. Erikoisen kuuluisa on ranskalainen Sèvres'n tehdas, joka on perustettu v. 1740. Ranskan vallankumouksessa tuhoutui paljon vanhoja ja erittäin kauniita ja arvokkaita Sèvres-esineitä.

Mutta onpa Suomellakin porsliini-kulttuurin alalla ylpeytensä: yli koko maapallon tunnettu Arabia-tehtaansa, joka on perustettu v. 1874. Se sijaitsee Helsingin Vanhassakaupungissa. Meren puoleta tehdas 65 metrin pituisine savupiippuineen on mahtava näky. Koko tehdasrakennuksen merenpuolinen osa onkin uusin — se valmistui vasta vuonna 1930. Uuteen rakennukseen mahtuu paitsi ilmavia, hyvintuuletettuja ja -valaistuja sekä uudenaikaisesti sisustettuja työsaleja, myöskin suuri tunneliuuni ja valmiiden tavaroiden varasto. Ylimmässä kerroksessa sijaitsevat konttorihuoneet ja näyttelyhalli.

Kun käymme sisälle tehtaaseen kiertokäynnille saamme avuksi oppaan, sillä yksin on mahdoton töytää kaikkia eri osastoja ja työn suorittajia. Lähdemme yläkerrasta alempiin. Näemme ensiksi, miten näppärät naisten sormet pyörittelevät lautaskoneessa olevaa massaa. Tuossa tuokiossa on lautanen valmis. Opas selittää:

»Lautasten muovaileminen voi tapahtua joko sisä- tai ulkopuolitse. Sisäpuolitse muovailtaessa pannaan ensin muotin pohjalle massanpalanen ja muotti pannaan pyörivälle alustalle. Muotin pyöriessä painetaan massanpalan päälle tuollainen vipuvarsi, joka muovailee lautasen sisäpinnan. Sitten nostetaan se muotteineen kuivauskaapin läpi kulkevalle alustalle ja on kaapin lävitse kuljettuaan valmis puhdistettavaksi ja sen jälkeen poltettavaksi.»

Kerros kerrokselta laskeudumme yhä alemmas, pohjakerroksiin. Näemme käsinmuovailua, jota tekevät taiteilijat, pistäydymme osastolle, missä viimeistellään valamiseen tarvittava massa. Massa tulee putkia myöten suoraan myllylaitoksesta. Se lasketaan suuriin säiliöihin, joissa siitä tehdään n. s. slickeriä, vellimäistä ainetta. Säiliöitä on kymmenen, kukin tilavuudeltaan 6,000 litraa. Ja edelleen tulemme koristeosastolle. Täällä koristellaan valmiiksi lasitettu tavara, useita erilaisia menettelytapoja käyttäen. Tavallisin niistä on väripainomenetelmä, joka suoritetaan samaan tapaan kuin lapset painavat n.s. »painokuvia». Ja lopuksi päädymme kerrokseen, missä ovat tehtaan uunit ja tunnelit, ne, joissa hirvittävä kuumuus polttaa muovatun massan porsliiniksi. Kysymme, mikä on mielenkiintoisinta työtä täällä ja saamme vastauksen:

»Jännittävin hetki on se, jolloin polttouunin muuraus murretaan auki ja katsotaan ovatko esineet vahingoittumatta kestäneet noin 1400 asteen kuumuutta ja tutkitaan onko niiden pinta saanut halutun loistavan kiillon tai pehmeän himmeyden. Lisäksi katsotaan ovatko lasituksen metallioksiidit sulaessaan värittäneet esineen juuri sellaiseksi kuin on toivottu.»

»Työ on tietysti vaatinut ennen uuniin panoa huolellisen esityön?»

»Ne ovat viikkojen, jopa kuukausienkin uurastuksen tulos. Teknillisessä suhteessa ei laiminlyödä mitään, mikä voi tehdä tuloksen mahdollisimman hyväksi. Tehtaan laboratoriossa tutkitaan tarkoin porsliinimassan ja lasituksen kokoomus. Kaikki käytetyt aineet ovat parasta laatua.»

»Mistä tuotatte raaka-aineen?»

»Raaka-aineina käytetään niin porsliinimassan kuin lasitteenkin valmistuksessa erilaisia kaoliineja, maasälpää, kvartsia ja sitkeitä savilajeja. Olemme viime vuosina päässeet niin pitkälle, että käytämme kotimaista maasälpää, jota saadaan Kangasalta, Orivedeltä ja Kemiöstä, sekä Siilinjärven kvartsihiekkaa. Kaoliini ja savi on meidän kuitenkin pakko tuottaa ulkomailta.»

»Ovatko uuneja hoitavat työläiset täysin ammattinsa tasolla?»

»Kyllä. He ovat vuosien kuluessa saavuttaneet ihailtavan ammattitaidon; pienistä aukoista he'dän tarkkaavaiset silmänsä valvovat, että haluttu kuumuusaste saavutetaan, mutta ettei sitä ylitetä. Tuli on kuitenkin aina vaikeasti hoidettava apulainen. Siksi tuloksista ei ole milloinkaan täyttä varmuutta.»

»Minkälaisissa uuneissa taideporsliinit poltetaan?»»

»Pyöröuuneissa. Suurin piirtein nämä pyöröuunit ovat samanlaisia kuin muinaisten kiinalaisten porsliinitaitureiden käyttämät. Ta-

Samuli Paulaharju kuvanveistäjän mallina.

PROFESSORIN ARVONIMI KIRJAILIJA SAMULI PAULAHARJULLE

Tasavallan presidentti on Valtioneuvoston istunnossa 8. 10. -43 tapahtuneessa esittelyssä suonut professorin arvonimen kirjailija S a m u l i P a u l a h a r j u l l e.

Professori Samuli Paulaharju on syntynyt Kurikassa, mutta ja vuodesta 1906 asunut Oulussa, toimien Oulun kuuromykkäinkoulun veiston ja piirustuksen opettajana aina vuoteen 1935, jolloin hän tunnustukseksi suurista ansioistaan kansantieteellisen tutkimuksen alalla sai valtion eläkkeen, voidakseen omistautua kokonaan tutkimus- ja kirjailijatoimintaansa. Oulussa asuessaan hän on erikoisella innolla toiminut Oulun historiallisen ja kansantieteellisen museon hyväksi, ollen sen kokoelmien hoitajana vuosikymmenet. Erikoisen arvokkaan tieteellisen työn hän on tehnyt kansantieteellisillä tutkimuksillaan varsinkin Lapissa, mutta myöskin muualla Pohjois-Suomessa. Hän on julkaissut lukuisan määrän erikoisesti juuri kansantieteellisiä tutkimuksiaan koskettelevia teoksia. Työnsä perusteella häntä onkin sanottu »Suomen toiseksi Lönnrotiksi».

Onnittelemme edelleenkin kuuromykkiä lähellä olevaa »Samuli-herraa» kunnianosoituksesta.

Rep.

varat ladotaan ensin kapseleihin, jotka pinotaan sitten uuniin, Suuaukko muurataan umpeen, ja vain pienistä aukoista voidaan seurata polton kehittymistä. Uuni lämpenee vähitellen pienten, sen ympärille sijoitettujen tulipesien avulla. Tarvitaan monen vuoden kokemus, ennenkuin voi lämmittää tällaista uunia niin, että lämpötila pysyy kautta koko uunin yhtä tasaisena. Noin 24 tunnin lämmittämisen jälkeen on haluttu lämpötila saavutettu. Nyt saa uuni jäähtyä. Kun se on jonkunverran jäähtynyt, avataan ovi, kapselit otetaan ulos ja tyhjennetään. Tämä työ on erittäin hikistä hommaa, sillä kapselit ovat jatkuvasti niin kuumia, ettei niihin voi paljain käsin koskea. — Ymmärtää hyvin, että polttaminen on pyöröuuneissa paljon hankalampaa ja kalliimpaa kuin tunneliuuneissa, sillä pyöröuuni työskentelee jaksottaisesti, kun sensijaan tunneliuuni on yhtämittaisesti käynnissä.»

»Tietysti käytännölliseen tarpeeseen valmistetaan eniten porsliinituotteita?»

»Luonnollisesti Arabian taideporsliinilla ei ole hallitsevaa asemaa. Tavallinen käyttöporsliini, joka sekin vastaa suuria taiteellisia vaatimuksia, on päävalmisteemme. Nykyisellään tehdas on eräs Euroopan suurimpia ja uudenaikaisempia. Paitsi vanhempia pyöröuunejamme, on tehtaalla maassamme suurimmat tunneliuunit, pituudeltaan 112 metriä. Suunnilleen joka puolen tunnin päästä työnnetään uusi vaunu uuniin sen toisesta suuaukosta — samanaikaisesti kuin toisesta päästä otetaan vaunu ulos. Uunissa on 10 tulisijaa, 5 kummallakin puolen uunin keskustaa. Lämpötila vaihtelee poltettavien esineiden mukaan, ja se voidaan kohottaa keskimäärin 1300 asteeseen.»

Katselimme kiinnostuneina erittäin hienoja ja samalla kallisarvoisia porsliinituotteita näyttelyosastolla. Oppaamme sanoo:

»Arabian taideosasto on asettanut päämääränsä korkealle. Vain kaikkein vaikeimmat työt kiinnostavat sitä; sen tekniikka, joka käyttää kaikkein suurinta kuumuutta, on sama kuin muinaisten kiinalaisten, joiden valmisteet edustavat porsliinialan jaloimpia ja hienoimpia saavutuksia. Noilla kolmella ylimmäisellä hyllyllä on museotavaraa, s. o. Arabian aikaisempia valmisteita, jotka ovat Pietarissa ja Pariisissa pidetyissä maailmannäyttelyissä saavuttaneet suurta suosiota ja joista tehdas on saanut palkintoja.»

»Vielä eräs kysymys», sanomme oppaalle. »Mistä johtuu tehtaan erikoislaatuinen nimi: Arabia?»

»Tehtaan nimi on tuottanut monelle päänvaivaa, mutta selitys on yksinkertainen. Kun tehdas perustettiin 1870-luvulla, osti se tarkoituksiinsa tästä Helsingin läheltä maaalan, josta jo satakunta vuotta oli käytetty Arabian nimeä. Yhtiö omaksui sen ilman muuta. Tehdas osti myös tätä paikkaa ympäröivät niityt, joita nimitetään Kaanaan maaksi.»

Vilho Nenonen.

LIITTOMME UUTISIA

Liittomme on ostanut entisten lisäksi 16 kpl. Kirjapaino Surduksen osakkeita.

Esitelmänpitäjäin matkakorvauksia on myönnetty:

Herra U. Lehtimäelle 12. 6. -43 Turku—Jyväskylä,

Herra A. Arasolalle 15. 8. -43 Kotka—Lahti,

Herra E. Karilaalle 5. 9. -43 Helsinki—Tammisaari,

Neiti Laina Vainolalle 19. 9. -43 Helsinki—Turku.

Herra Carl Martolalle 17. 10. -43 Helsinki—Vaasa,

Rouva Katri Pitkäselle 24. 10. -43 Helsinki—Sortavala,

Herra Emil Mattilalle 22. 11. -43 Kotka—Mikkeli,

Rouva Katri Pitkäselle 28. 11. -43 Helsinki—Oulu,

Herra E. Karilaalle 5. 12. -43 Helsinki—Riihimäki,

Rautatiehallitus on suostunut myöntämään 50 % suuruisia matkalippualennuksia useihin suurempiin kuurojen kokoustilaisuuksiin, kun sensijaan pienempiä tilaisuuksia varten niitä ei ole annettu.

Uusittu ja korjattu painos H. Nybergin Katekismuksesta on valmistunut. Uusinnan on suorittanut pastori Lauri Paunu. Painatuskustannusten nousun vuoksi on kirjan hintaa ollut nostettava 35 markkaan kappaleelta sekä suomen- että ruotsinkieliselle painokselle.

Johtaja Kierimon laatiman kuurojenkoulun lukukirjan »Ensimmäinen lukukirjani» hinnaksi on määrätty 48 markkaa.

Suomen yleisradion johtokunta ilmoittaa vastauksessaan liiton kirjelmään, että se periaatteessa suhtautuu myötämielisesti liittomme pyrkimyksiin, mutta että se ei nyt sodan takia voi esitystämme toteuttaa, ja on asian käsittely yhtiön taholta näin ollen jätettävä odottamaan normaaliaikojen palaamista.

Liitolle on hankittu Adrema-merkkinen postituskone lisätarpeineen mk 8,778: 50 hinnasta.

Asianomainen valiokunta ilmoittaa alustavasti käsitelleensä kuuromykkäinliiton kukkaisrahastoa, kuuromykkäin päivän viettoa ja sairaus- ja hautausapukassan järjestelyä koskevia kysymyksiä.

Kuuromykkäin suurarpajaisten voittovaroista liittomme on saanut 125,000 markkaa oppikirjain julkaisemisesta aiheutuvien velkojen ja kulujen suorittamiseen, joten 60 % vv. 1936—1943 oppikirjoihin käytetyistä kuluista on tällä tavalla korvattu. Sitäpaitsi on samoista varoista saatu 42,038 markkaa muihin tarkoituksiin käytettäväksi.

On harkittu keinoja vielä varastossa olevan »Kuuromykkäin viestin» kauppaan saattamiseksi.

Sosiaaliministeriön myöntämä 15,000 markan suuruinen ylimääräinen apuraha liiton toimihenkilöiden palkkauksen parantamista varten kuluvana vuonna on päätetty jakaa siten, että niille toimihenkilöille, joille ei sodan aikana ole mitään korotuksia annettu, suoritetaan nyt 50 % suuruinen koroitus ja päätoimenaan liiton palveluksessa olevalle indeksin mukainen palkanlisä ynnä 100 mk lasta kohti kuukaudessa lapsiavustusta.

Sota-avustusrahastosta on myönnetty avustusta Jussi Mattilalle 1,000 mk, Jalmari Pousille 1,000 mk, Elina Heiskaselle 500 mk ja Aapo Sudelle 1,000 mk.

Raha-automaattiyhdistyksen voittovaroista on jaettu jäsenyhdistyksille yhteensä 18,900 markkaa.

Arpajaisten järjestämisestä on sovittu Yleinen Finanssi Oy:n kanssa, edellyttäen että Sisäasiainministeriö myöntää arpajaisten toimeenpanoluvan.

Iisalmen seudun Kuurojenyhdistys on merkitty liiton jäsenluetteloon. Liittoomme kuuluvien jäsenyhdistysten lukumäärä on nykyisin 34.

JUHLIEN JÄRJESTÄJIEN HUOMIOON

Kun nyt järjestetään ympäri maata kuuromykkäin yhdistysten toimesta kirkkopäiviä, esitelmäpäiviä y. m., niin olisi syytä huomioida eräs seikka. Sillä aikaa, kun me muut juhlimme ja iloitsemme, on toisia tovereitamme, joita sota on kovasti koetellut. Tarkoitan niitä kuuroja, jotka ovat joutuneet kärsimään pommituksissa, kotinsa kokonaan menettäneinä tai muuten. Lisäksi on eri paikkakunnilla varmasti sairaita, vanhoja, varattomia y. m. sellaisia kuuroja, jotka kaipaavat apuamme. Kuuromykkäin papit matkoillaan kyllä tarkemmin tietävät sellaisista tapauksista.

Nyt siis, kun meillä on juhlat, me keräämme keskuudestamme rahaa tovereittemme hyväksi. Me täällä ja te siellä. Summa ei ehkä ole niin suuri, mutta jos keräys toimitetaan monessa paikassa, niin siitä kyllä kertyy isojakin summia. »Monet pienet purot tekevät ison joen.»

Kerääntyneet summat voidaan toimittaa perille vaikka kuuromykkäin pappien välityksellä, jotka matkoillaan joutuvat paljon kosketuksiin kärsiväin lähimmäistemme kanssa. Katsotaanpa kuulevien aseveli- y. m. toimintaa, joka hyvin usein pohjautuu vapaaehtoiseen keräykseen. Miksi me kuurot olisimme huonompia. Auttakaamme omiamme. Toimeen siis!

Mila.

Kirjallisuutta

ENSIMMÄINEN LUKUKIRJANI

laatinut kuuroja lapsia varten *johtaja Urho Kierimo.*

Yllämainittu kirja, joka ilmestyi painosta syyslukukauden alussa, on saanut erinomaisen myönteisen vastaanoton opettajain taholta. Tarkoin suunnitellut, helppotajuiset, selvästi esitetyt lauseet ja kertomukset, joihin liittyy monipuolinen ja selvä kuvitus, joista etenkin valoisat, moniväriset kuvat herättävät ansaittua ihmettelyä, tekevät lukemistunnit tästä lähtien hauskoiksi; heikkolahjaiset oppilaatkin ilostuvat, kun löytävät kirjasta sellaista, jota hekin ymmärtävät ilman monimutkaisia selostuksia.

Kun koulunsa lopettanut kuuromykkä joutuu monesti hyvin eristettyyn asemaan, unohtuu häneltä helposti vähitellen kielenkäyttö, tällöin olisi johtaja Kierimon kirja hänelle varmasti hyvänä apuna kielitaidon säilymisessä. Samoin luulisin kirjan soveltuvan mainiosti kuuleville heikompilahjaisille lapsille lukukirjaksi.

Ankaran ajan painaessa raskaasti aistiviallisten opetusta, tuntuu lohdulliselta, että kaikesta huolimatta joukossamme löytyy niitäkin, jotka jaksavat ja voivat keskittyä luovaan työhönkin. — Vilpitön kiitos johtaja Urho Kierimolle.

V. V. J.

HOPEAA OSTETAAN

käypään hintaan ansiomitaleja varten. Kehoitamme yksityisiä ja yhdistyksiä tarkastamaan vanhoja palkinto- y. m. hopeitaan tai hopearahakokoelmiaan, joita ehkä ei enää tarvita säilyttää, ja lähettämään tarjouksensa, ilmoittamalla esineen laadun ja painon

Suomen Kuuromykkäinliitolle.
Helsinki, Liisankatu 27, E 10.

KUUROMYKKÄIN SUURARPAJAISTEN LOPPUSELVITYS.

Kuuromykkäin suurarpajaisten päätyttyä osoittaa tilinpito seuraavan:

Tulot:

Yleinen Finanssi Oy. tilittänyt . .	251,099: —
Korkoa KOP:n vastak. n:o 241266	4,343: 50
Mk	255,442: 50

Menot:

Toimeenpanolupa, arpalähetysten tarkkailijalle, postimaksuja, matkakuluja, toimituspalkkioita y. m. . .	4,328: 50
Puhdas voitto	251,114: —
Mk	255,442: 50

Tilintarkastuslausunto:

Olemme tarkastaneet edellä olevan Kuuromykkäin suurarpajaisten tilin ja huomanneet sen oikein tehdyksi ja yhteenlasketuksi. Kaikki tiliviennit on vahvistettu todisteilla. Ehdotamme tilivelvollisille myönnettäväksi vastuuvapauden.

Helsingissä lokakuun 23 pv. 1943.

Vilho Salovaara. Mikko Jouppi.

Yllä olevasta asetelmasta näkyvän puhtaan voiton mk 251,114: — olemme meille annettujen valtuuksien nojalla jakaneet seuraavasti:

Suomen Kuuromykkäinliitolle oppikirjain julkaisemisesta aiheutuvien velkojen ja kulujen peittämiseksi . .	125,000: —
Kuuromykkäin Auttajayhdistysten liitolle	42,038: —
Kuuromykkäin Urheiluliitolle . . .	42,038: —
Suomen Kuuromykkäinliitolle . . .	42,038: —
Mk	251,114: —

Perustelut:

Koska Suomen Kuuromykkäinliitto on arpajaistoiminnan aloitteentekijä, johon se on ottanut mukaan Kuuromykkäin Auttajayhdistysten liiton ja Kuuromykkäin Urheiluliiton, ja koska ensiksimainittu järjestö on toiminnaltaan laajakantoisin sekä ottamalla huomioon sen laajan ja ansiokkaan kustannustoiminnan, mikä yksistään oppikirjojen osalta on sitonut tämän liiton varoja vv. 1936—1943 yhteensä mk 206,802: 40, niin on pidetty oikeudenmukaisena antaa Suomen Kuuromykkäinliitolle 60 % mainituista kustannuksista sekä jakaa loppusumma tasan kaikkien näiden järjestöjen kanssa.

Helsingissä, lokakuun 23 p:nä 1943.

J. K. Palomaa. Urho Kierimo.

MUISTA LEHDISTÄ POIMITTUA

KEMIN KUUROJEN KERHO

toimii parhaansa mukaan elämän varjopuolelle jääneiden jäsentensä hyväksi.

Olimme tilaisuudessa viime sunnuntaina (31. 10. -43) keskustelemaan Suomen Kuuromykkäinliiton järjestäjän Rurik Pitkäsen ja Kemin Kuurojen Kerhon puheenjohtajan Tobias Runosen kanssa kerhon ja liiton toiminnasta. Saimme tällöin seuraavia tietoja.

Kemin Kuurojen Kerho perustettiin helmikuun 22 päivänä 1942 ja on siinä jäseniä n. 35. Kerho on siis ollut toiminnassa vasta runsaan puolitoista vuotta, mutta jo sinä aikana se on osoittautunut olevan erittäin suurimerkityksinen kerhon jäsenille. Kerhon sääntöjen 1 §:ssä mainitaan kerhon tarkoituksesta, että se on Kemin ja sen ympäristön kuurojen välisenä yhdyssiteenä, ja että tarkoituksena on myöskin tukea ja avustaa kuurojen henkistä ja aineellista vaurastumista ja edistymistä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys tahtoo koota kuuroja yhteisiin kokouksiin, esitelmien ja neuvonnan kautta vaikuttaa jalostavasti, sivistystä ja hyviä tapoja edistäen jäsentensä keskuudessa. Kemin kerhon tarkoituksena on kokoontua 4 kertaa näihin kokouksiin, jotka ovat ohjelmallisia. Niissä esitetään lausuntanumeroita, kuorolaulua vieläpä näytelmiäkin. Lisäksi niiden ohjelmaan kuuluvat esitelmät ja tilanneselostukset sekä elokuvat ja leikki. Myöskin pidetään ompeluseuroja, joissa valmistetaan kuurojen hyväksi myytäviä esineitä. Myös sivistyksellisiä pyrintöjä kuurojen keskuudessa pyritään voimistuttamaan.

Maassamme on noin 4000—6000 kuuroa, joista noin puolet kuuluu 34 maassamme toimivaan kerhoon. Kuuroilla on myöskin oma lehtensä, ja ruotsinkielisillä vielä omansa. Näiden lehtien yhteinen painos on lähes kaksituhatta. Kerhot toimivat myöskin kuurojen hyväksi siten, että ne koettavat saada keskuuteensa siihen kuulumattomat kuurot ja sen jälkeen yhteisesti auttaa heitä uuden elämän alkuun. Taloudellisten seikkojen ollessa esteenä jää tämä apu usein vain moraaliseksi tueksi, mutta sellaisenakin se on arvosteltava suureksi, sillä kuurojen saama kohtelu useinkin uhkaa masentaa heidän muutenkin vaikean elämänsä vaelluksen. Kuurojen kerholle annettu taloudellinen tuki lahjoituksena tai muussa muodossa otetaan sydämellisin kiitoksin vastaan. Kemin kerhon sääntöjen 5 §:ssä sanotaan, että yhdistyksen kunniajäseneksi voidaan valita henkilöitä, jotka arvokkailla lahjoituksilla, monivuotisella työllä tai muuten huomattavalla tavalla ovat edistäneet yhdistyksen tarkoitusta. 9 §:ssä taas sanotaan, että lahjoituksilla tahi muulla tavoin karttuvat tulonsa yhdistys käyttää omiin tarkoituksiinsa. Liitto taasen käyttää saamiaan varoja kirjallisuuden kustantamiseen kuurojen kouluja varten ja useihin kymmeniin tuhansiin markkoihin nousevana summana avustuksiin. Vaikka valtio avustaakin liiton kautta kerhojakin ja niiden jäseniä välillisesti, toivotaan, että etenkin liikeväki suhtautuu entistäänkin suopeammin kuurojen toimintaan antamalla kerhoille taloudellista tukea. Siinä varat tulevat käytetyksi kokonaan sinne, missä niitä kipeästi tarvitaan, ja missä pienikin apu luo uutta elämänuskoa. *(Pohjolan Työ)*

Urheiluosasto

TAMPEREEN KUUROT URHEILIJAT seura järjestää pikkujouluiltaman palkintojenjakoineen marraskuun 27 p:nä K. m. yhdistyksen huoneustossa Kyttälänkatu 8. Tervetuloa.

HELSINGIN K. M. VOIM. JA URH. SEURAN vuosijuhla palkintojen jakoineen pidetään 27 p:nä marrask. H. K. Y:n huoneustossa, Liisank. 27 A.

TURUN URHEILUSEURA »VALPAS» järjestää pikkujouluiltaman vaihtelevalla ohjelmalla t. k. 27 p:nä Turun K. m. yhdistyksen huoneustossa klo 19. Tervetuloa halukkaat järjestämäämme pikkujoulujuhlaan läheltä ja kaukaa.

LAHDEN KUUROT URHEILIJAT järjestävät tavanmukaisen pikkujoulujuhlan Herralan työväentalolla marrask. 27 p:nä. Ohjelma järjestetään niin mukavaksi kuin mahdollista, siitä mainittakoon taikatemppuja, arvauskilpailu, huvipostia, ehkä näytelmänkin y. m. Joulupukki tulee.

Huomautetaan, että Herralan työväentalo on aivan lähellä asemaa ja siellä saa olla yötäkin taikka siihen asti kuin juna lähtee. Olisi hyvä ottaa huopa mukaan. Asemalle järjestetään vastaanottaja.

Pyydetään ystävällisesti ottamaan sokeria ja leipäkortti mukaan.

Tervetuloa niin läheltä kuin kaukaakin viettämään yhdessä pikkujoulua!

KUOPION KUUROMYKKÄ-URHEILIJAIN pikkujoulu on Kuopion Kuuromykkäin koululla lauantaina joulukuun 4 p:nä klo 18. Joulupukki saapuu, tarjoilua, hauska ohjelma. Tervetuloa. Seuraavana päivänä, sunnuntaina, on Yhdistyksen järjestämä itsenäisyysjuhla samassa paikassa klo 18 erittäin arvokkaalla ohjelmalla.

HELSINGIN K. M. VOIM. JA URH. SEURAN naisosasto järjestää pikkujoulujuhlan 4 p:nä jouluk. H. K. m. Yhdistyksellä. Ohjelma hauska. Joulupukki tulee.

ITÄ-KARJALAN KUUROT URHEILIJAT järjestävät pikku joulujuhlan 5 p:nä joulukuuta 1943 kello 15, Joensuussa Ranta-Mutalassa Erkki Hirvosen talossa. Saapukoon joulun ukko juhlaan jakamaan joululahjoja vieraille. Sokerit mukaan. Tervetuloa Joensuuhun joukottain.

AMMATTITAITOINEN SUUTARI saa heti väliaikaisen paikan kolmessa talossa. Olisi hyvä tuoda kaikki suutaritarpeet ja ompelukone mukaan. Lähempiä tietoja ottaa vastaan *Onni Lehtonen, Herrala, Järvi-Jussila.*

PIETARSAAREN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAT järjestää yksinkertaisen joulujuhlan kuurom. yhdistyksen huoneustossa uudenvuodenaattona 31 p:nä jouluk. klo 18 hauskalla ohjelmalla. Kaikki läheltä ja kaukaa tervetulleita.

VIIME SYYSKUUN 10 p:nä pidettiin Turun urheiluseura »Valppaan» jäsentenväliset 5-ottelukilpailut ja myöskin kilpailtiin 800 m ja 3000 m erikseen. Tulokset muodostuivat seuraaviksi:

1) V. Honkanen 2161 p. (100 m 12,8, pituus 508, kuula 10,45, keihäs 39,95, 800 m 2.16,2); 2) P. Palmu 1683 p. (14,0, 5,03, 8,29, 29,97, 2.17,5); 3) T. Vallenius 1646 p. (13,0, 4,80, 7,74, 22,30, 2.16,4).

800 m ja 3000 m: 1) V. Honkanen 2.16,2 ja 10,05 yht. 12.16,6; 2) T. Vallenius 2.16,4 ja 10.5,1 yht. 12.21,5; 3) P. Palmu 2.17,5 ja 10.45 yht. 13.02,5.

ITÄ-KARJALAN KUUROJEN URHEILIJAIN jäsentenväliset kilpailut pidettiin 19 p:nä syyskuuta. Osanottajia oli ilmoittautunut ilahduttavasti, 5 miestä Kuopion läänin länsipuolelta ja Pohjois-Karjalasta. Tulokset:

100 m: 1) Matti Lampén 14,5; 2) K. Kukkonen 15; 3) K. Holopainen 16.

Pituushyppy: 1) K. Holopainen 4,90; 2) M. Lampén 4,75; 3) J. Leinonen 4,55.

1500 m juoksu: 1) M. Lampén 5.15; 2) K. Kukkonen; 3) K. Holopainen 5.29.

50 VUOTTA täyttää marrask. 20 p:nä hra Hjalmar Sandblom H:gissä. Hän on syntynyt Snappertunassa, asunut Tammisaaressa ja käynyt Porvoon k.m. koulun, jonka jälkeen ryhtyi puusepän ammattiin. 1920 hän hankki oman huvilan Kauklahdesta. Hän on aikoinaan ollut tunnettu urheilija. Helsingin K. m. urheiluseuran puheenjohtajana hän on toiminut innolla parisenkymmentä vuotta. Lisäksi hän on ollut johtokunnan jäsenenä Hels. k. m. yhdistyksessä, shakkikerhossa ja raittiusseurassa. Sivutoimenaan hän hoitaa Hels. k. m. yhdistyksen huoneuston vahtimestarin virkaa. On innokas kalastaja ja narrailee Kauklahden isoja haukia pataansa.

Toivotamme 50-vuotiaalle onnea ja hyvää terveyttä edelleenkin.

40 VUOTTA täytti lokakuun 19 p:nä kirjaltaja *Jussi Luomajoki* Helsingistä. Jussi Luomajoki on syntynyt pohjanmaalla ja käynyt Oulun kuurojen koulun. Koulusta päästyään meni hän Puromiehen kirjapainoon latojan oppiin. Samassa paikassa hän on ollut latojana yli 25 vuotta, jossa on edelleenkin.

Nuoruudessaan Jussi Luomajoki oli innokas urheilija. Hän on toiminut tarmokkaasti urheiluasian hyväksi etenkin Hels. Voim. ja Urh. seurassa, jonka johtokunnassa hän on ollut monta vuotta. Hän oli seuran sihteerinä 10 vuotta. Niinikään hän on kuulunut monet vuodet K. U. L:n johtokuntaan. Myöskin hän on ollut S. K. L:n hallituksessa ja H. K. Y:n johtokunnassa. Onnittelemme!

Tietoja kotimaasta

ROUVA SOFIA HAKOLA Seinäjoella täytti 2. 11. -43 70 vuotta. Hän joutui merkkipäivänään lukuisten onnittelujen kohteeksi, mm. Seinäjoen k. m. yhdistyksen jäsenten taholta. Hän on mainitun yhdistyksen kunniajäsen.

MARRASKUUN 8 PÄIVÄNÄ täytti leskirouva *Miina Karlstedt* Tampereella 70 vuotta. Nuorempana hän on ollut mukana Tampereen Kuuromykkäin Yhdistyksen ja Tampereen Kuuromykkä Urheilijat seuran toiminnassa ja rauhan vuosina hän on ollut useita kesiä Tampereen k. m. kesäkodin emäntänä. Rauhallista elämän ehtoota toivomme kunnioitetulle Miinalle.

MARRASKUUN 8 PÄIVÄNÄ täytti 40 vuotta Pirkkalassa rouva *Ethel Mäkelä*, o. s. Humble, tunnetun urheilujohtajan puoliso. On syntynyt Viipurissa, käynyt Porvoon kuurojen koulun ja sitten on ollut innokkaasti mukana Viipurin K. m. yhdistyksen ja sitten Lahden K. m. yhdistyksen ja K.-Urheilijain toiminnassa. Heillä on oma kaunis talo Pirkkalassa 10 km. Tampereelta. Rouva Mäkelä on tunnettu taitavaksi talous- ja käsityö ihmiseksi. Herttaiselle ja vieraanvaraiselle rouvalle toivotamme edelleen tarmon ja menestyksen vuo-

RÄJÄHDYSONNETTOMUUS KAUKOPÄÄSSÄ. Maanantaina 8. 11. -43 aamulla sattui Kaukopään tehtaalla soodauunin räjähdys, jolloin W. Santaoja ja eräs toinen työmies saivat erittäin pahoja palohaavoja. Heidät toimitettiin heti Enson sairaalaan, jossa Santaoja keskipäivällä kuoli.

OULUN KUUROJENYHDISTYKSEN *esitelmäpäivät* pidetään Oulussa 27—28 p:nä marraskuuta -43. Kokoonnutaan Tuiran rukoushuoneen sivuhuoneeseen klo 17,30.

50 % alennus rautateillä saatu.

Tervetuloa! *Huom.!* Asunto itse hankittava.

JYVÄSKYLÄN KUUROMYKKÄINYHDISTYS ja JYVÄSKYLÄN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAT toimeenpanevat yhteisen pikkujoulujuhlan marrask. 28 p:nä, viimeisenä pyhänä, klo 15, luultavasti tyttökoululla. Hauska ohjelma. Tervetuloa!

L:RANNAN K. M. YHDISTYS pitää esitelmäkokousta t. k. 28 p:nä kaupungin lastentarhalla klo 12. Mahdollisesti rovasti Myyryläinen tulee. Omat paikkakunnan puhujat. Eväät ja sokerit mukaan. Tervetuloa kokoukseen.

KOTKAN KUUROMYKKÄIN YHDISTYS pitää kokoustilaisuuden marraskuun 28 p:nä klo 16. Kotkanpohjan huoneustolla. Tilaisuudessa on esitelmiä y. m. ohjelmaa. Tulot pommituksessa kotinsa menettäneitten hyväksi.

RIIHIMÄKI. Kuten lehtemme viime numerosta näimme ,on Rautatiehallitus myöntänyt myöskin Riihimäen Kuurojenyhdistyksen 30-vuotisjuhliin ja esitelmäpäiville jouluk. 4—5 p:nä aikoville matkalippualennusta 50 %. Vaikka matkalipun ostamisohjeet ovat useasti esitetyt tässä lehdessä, niin pyydämme vieläkin varmuuden vuoksi matkalle aikovia muistamaan, että matkalipun ostaessaan he pyytävät lipun myyjää leimaamaan matkalippu ja pyytävät myyjältä vielä todistuskaavakkeen B. N:o 118 B, joka myös leimataan kotiasemalla. Matkalippua ja todistuskaavaketta ei anneta pois konduktöörille Riihimäelle saavuttaessa, vaan ne säilytetään kotimatkaa varten. Todistuskaavake B. N:o 118 B täytetään ja leimataan juhlapaikalla ja vasta kotimatkalla ne luovutetaan konduktöörille.

TAMPEREEN KUUROMYKKÄIN YHDISTYS järjestää itsenäisyyspäivän juhlan ohjelmineen joulukuun 6 p:nä. Toimittaja Rurik Pitkänen tulee näyttämään elokuvia. Tervetuloa!

KUOPION KUUROMYKKÄIN YHDISTYS järjestää itsenäisyyspäiväjuhlan joulukuun 5 p:nä. Kuten tunnettua, on maanantai juhlapäivä, joten kuurot maaseudultakin voivat matkustaa kaupunkiin. Ohjelma arvokas ja vaihteleva. Lauantaina 4 p:nä on iloinen ilta. Lähemmin ilmoitetaan Kuopion lehdissä. Maaseutulaiset tervetulleita. *Mila.*

TORSSAN KUUROJEN KERHO viettää pikkujoulua tulevan joulukuun 5 p:nä klo 10. Toivottavasti saamme Kerholan kokoontumispaikaksi. Lähemmin ilmoitetaan. Tervetuloa.

KYMENLAAKSON KUUROJEN YHDISTYS järjestää pikkujoulujuhlan 11 p:nä jouluk. Sihvolan talossa Inkeroisissa. Hauska ohjelma. Tervetuloa.

ALAVUDEN KUUROMYKKÄIN YHDISTYS järjestää pikkujoulujuhlan Kuortaneella M. Yli-Mäyryn talossa Mäyryn kylässä joulukuun 12 p:nä. Toimittaja Pitkänen Helsingistä on luvannut tulla puhumaan ja näyttämään elokuvia. Tervetuloa Kuortaneelle.

SORTAVALAN KUUROJENKERHON pikkujoulujuhlaa vietetään jouluk. 12 p:nä Liikeväestön ravintolassa Turunk. 5—7. Aluksi pidetään yleinen kokous, joka alkaa klo 11 ja käsitellään tässä kokouksessa varsin tärkeitä asioita, joten jokaisen saapuminen on välttämätöntä heti alkuun.

Klo 19 alkaa pikkujoulujuhla vaihtelevalla ohjelmalla. Toivottavasti saadaan muun tarjoilun lisäksi joulupuuroakin. — Pukkikin lupaa tulla, jos sen kontti täytetään. Siksi muistakaa ystäviänne jollain tavoin. Myöskin pukki jakaa huvipostia. Siksi ei sekään saa olla tyhjä. Siis tervetuloa!

HÄMEENLINNAN KUUROMYKKÄINYHDISTYS viettää pikkujoulua sunnuntaina 12 p:nä jouluk. klo 15 Yläkorvella Hätilässä. Joulupukki tulee. Pääsy vapaa.

KOKKOLAN KUUROMYKKÄINYHDISTYKSEN *joulujuhlat* pidetään Kokkolassa joulukuun 18—19 päivinä. Kokouspaikasta ja ajasta ilmoittavat kysyttäessä myöhemmin paikkakuntalaiset. Hyvä ohjelma. Toimittaja Pitkänen Helsingistä tulee esitelmöimään ja näyttämään elokuvia.

TAMPEREEN KUUROMYKKÄIN YHDISTYS järjestää entiseen tapaan uuden vuoden vastaanottajaisjuhlan joulukuun 31 p:nä k. m. yhdistyksen huoneustossa Kyttälänkatu 8. Ohjelma on monipuolinen. Tervetuloa!

PIETARSAAREN KUUROMYKKÄINYHDISTYS toimeenpanee tavanmukaisen joulujuhlansa yhdistyksen huoneustossa tammik. 1 p:nä 1944 klo 17 hyvällä ohjelmalla. Lähemmin vast'edes.

SEINÄJOEN KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN joulujuhla pidetään Seurakunnan talossa tammik. 2 p:nä 1944 alkaen klo 11 hengellisellä juhlalla.

Iltama alkaa klo 17 hauskalla, vaihtelevalla ohjelmalla. Hauskat torimyyjäiset ja lopuksi joulupukki y. m. Tervetuloa näkemään ja kuulemaan!

VIITTOMAKILPAILUT. Turun Kuuromykkäin Yhdistyksen jäseniä on tämän vuoden alusta lähtien osallistunut viittomakielen kursseihin, joiden ohjaajana on toiminut yhdistyksen puheenjohtaja hra Urho Lehtimäki. Kursseilla on kiinnitetty huomiota kuuromykkien oman äidinkielen tyyliin sekä sanavaraston käyttöön ja laajuuteen. Kursseilla on ollut varsin runsaasti osanottajia.

Kurssien päätyttyä järjesti Turun Kuuromykkäin Yhdistys viittomakilpailut, jotka pidettiin huhtikuun 18 p:nä. Osanottajia oli 11. Kilpailujen palkintotuomareina toimivat herrat Armas Vilkki, Elias Savisaari ja Urho Lehtimäki. Kilpailujen taso oli tyydyttävä, arvostelut yhdenmukaiset ja parhaimmat sijoitukset olivat seuraavat:

A-sarja: 1) Maria Lehtimäki; 2) Arthur Höckert; 3) Thorleif Heinrichs.

B-sarja: 1) Aaro Keskinen; 2) Paavo Niinikangas; 3) Akseli Uusivuori.

Palkintoina jaettiin arvokkaita kirjoja, jotka olivat Turun Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen lahjoittamat.

Tervetuloa Riihimäen Kuurojenyhdistyksen

30-VUOTISJUHLILLE

ja esitelmäpäiville Pohjoisella koululla jouluk. 4 ja 5 p:nä.

Ohjelma:

Lauantaina 4 p:nä klo 18—24.

Tervehdyssanat.	Sillanpään marssilaulu.
Yhteislaulua.	Onnittelut.
Säästäväisyyspuhe.	Väliaika.
Esitelmä, E. K:s.	Kuvaelma »Suomen tulevaisuus».
Kahvitauko.	Farssi »Keinot on monet».
Historiikki.	Elokuvia.
Muistelmia, E. K:s.	
Kertomus.	

Sunnuntaina 5 p:nä klo 12—17.

Itsenäisyyspuhe.	Lippulaulu.
Esitelmä, R. P.	Esitelmä, R. P.
Esitelmä, E. K:s.	Esitelmä.
Väliaika.	Vapaita puheita.

Maamme.

Sunnuntaina klo 18 pikkujoulu O. Virtasella. Joulupukki saapuu. Vapaata illanviettoa. Keittoa myytävänä. Omat voileivät mukaan.

Huom.! Asuntoja järjestetään, kun ilmoittaa os.: Rouva H. Kuusela, Riihimäki, Ryttylänpalstat 41.

Kaikki yhdistykset — tervetuloa!

---

†

Rakas vaimoni

HANNA RAAKEL ELIASSON
(o. s. Santala)

Synt. 28. 6. 1901 Merikarvialla, kuoli Merikarvian sairaalassa 10 p:nä lokak. 1943.

Syvästi kaivaten
Kaarlo Eliasson.
Väinö ja Saima Santala.
Lempi ja Uuno Lankonen perh.
Aini Santala.
Sukulaiset ja tuttavat.

Kiitos kaikesta Hannani rakkain.
Hannani olit hyvä ja herttainen,
oli sydämes jalompi kultaa.

ÄÄNEKOSKEN KUUROJENYHDISTYKSEN vuosikokous pidetään tammik. 16 p:nä 1944 Jalmari Piilolan luona. Toimittaja Rurik Pitkänen saapuu esitelmöimään. Lähemmin ensi numerossa.

PYYDÄN TÄTEN julkilausua kiitokseni onnitteluista, lahjoista, korteista ja kirjeistä, joita sain täyttäessäni 50 vuotta. *Mikael Eskola.*

KIITÄN sydämellisesti niistä lämpimistä onnitteluista, erittäin Forssan kuurojen kerhon jäseniä arvokkaista lahjoista merkkipäivänäni 27. 10. -43. Forssassa 1 p:nä marraskuuta. *Anna Lilja.*

KIITOS. Sydämelliset kiitokseni Kuopion Kuuromykkäin yhdistykselle, Kuuromykkä-Urheilijoille ja kaikille ystävilleni läheltä ja kaukaa, niistä onnitteluista joita monessa eri muodossa sain vastaanottaa merkkipäivänäni. *Eva Lehtinen.*

LYPSYTAITOINEN sekä MAATALOUSTÖIHIN TOTTUNUT

kuuro naispalvelija saa paikan talon ylöspidossa heti lähettämällä hakemuksen palkkavaatimuksineen osoitteella:

Maanvilj. Leonard Yli-Antola,
Rauma, Kodisjoki.

KARJANHOITOON JA MAATÖIHIN TOTTUNUT

kuuro naispalvelija saa paikan heti eli sopimuksen mukaan, ikä mainittava.

Osoitt.: Emäntä Ellen Pöntinen,
Mikkeli, Vatila.

Kirvesmies

JUHO REINIKAINEN

Synt. 11. 2. 1884, kuoli Ensossa 8. 10. 1943.

Sisaret ja veli perh.

»Kohden maata parempaa
sieluni, nyt silmäs nosta.
Jeesus sinut pelastaa,
päästää kerran turmiosta,
Silloin jäävät taaksesi
kaikki tuskat iäksi.»

(Virsi 586)

Nahkuri, vahtimestari

EDVARD FORSSTRÖM

Synt. Vaasassa 12. 11. 1868, nukkui vanhuuden heikontamana rauhallisesti pois tämän elämän vaivoista, Kunnalliskodissa Vaasassa 2. 7. 1943.

Vaasan Kuuromykkäin Yhdistys
Vaasan Kuuromykkä-Urheilijat

Paljon teit, kiitos kaikesta.
Lepää rauhassa.

Kuvanveistäjä

FRANS FRIDOLF LILJEQVIST

Synt. Ylistarossa 1. 6. 1867, nukkui pitkäaikaisen sairauden jälkeen rauhallisesti pois tämän elämän vaivoista kunnalliskodissa, Vaasassa 16. 9. 1943.

Vaasan Kuuromykkäin Yhdistys
Vaasan Kuuromykkä-Urheilijat

Kepeät mullat haudallesi.

Yhdistyksemme jäsen, neiti

AINA CECILIA BROMAN

Synt. 16. 1. 1879, nukkui kuolon uneen 24. 9. 1943 kotonaan Pihlavassa. Suremaan jäi sisko Amerikassa, kuuromykkäystävät ja tuttavat.

Porin Kuuromykkäin Yhdistys.

Hiljaa elit, hiljaa kestit elämäsi huolet.
Emme nähneet, kun silmäsi suljit.
»Tutkimattomat ovat Herran tiet».

Helsinki 1943 - Kirjapaino Oy. Surdus